

CASTELL DE LA BISBAL D'EMPORDÀ

El castell dels bisbes

Podem passar anys convivint amb determinats noms, sense pararnos a pensar d'on vénen...Doncs sí, Bisbal d'Empordà ve de 'bisbe', de la residència dels bisbes de Girona.

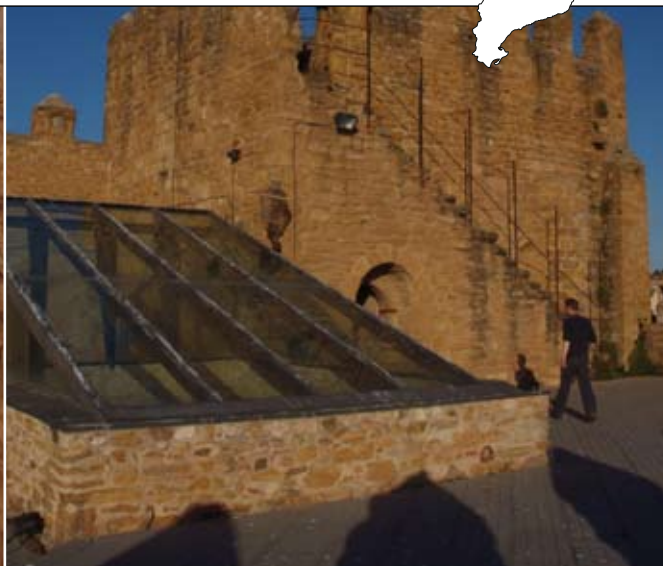
ANTIGAMENT ES CONEIXIA el lloc amb el nom de *Fontanetum*. El castell, que presideix majestuós el centre del nucli antic, és l'antiga residència dels senyors de la vila, els bisbes de Girona.

El castell originari, del qual ja hi ha dades entre els segles IX i XI, es va convertir en ple segle XII, cap a l'any 1180, en castell-palau episcopal. I ja al segle XIII el bisbat de Girona va obtenir l'alta i la baixa jurisdicció sobre la població, quan ja rebia el nom de la Bisbal.

Del romànic al Renaixement

L'aspecte del castell de la Bisbal ja és imponent de lluny. Veureu que no li costa gaire esforç de sobresortir per damunt de les teulades de la vila; així que l'arribada fins a la plaça del castell la fareu de forma intuïtiva, guiats per la visió de la seva torre coronada de merlets.

És obligat que, des de la plaça, que era l'antic pati d'armes del castell, contempleu amb calma l'edifici: a les obertures de la façana hi trobareu diferents

elements renaixentistes que us cridaran l'atenció, a més dels merlets, la torre i la torreta que té al damunt. La visió d'aquest conjunt agradable i singular us tindrà, sens dubte, una estona embadalits. Les estructures romàniques les reconeixereu amb

claredat amb la visita a les seves dependències, on copsareu el gran contrast que hi ha entre el ritme de les formes exteriors i la duresa d'alguns espais interiors. Per exemple, us sorprendrà l'absència de bigues de fusta i la construcció de la major part dels sostres amb voltes de pedra.

A banda, se us encongirà el cor quan, sota una escala, aprofitant una estreta obertura en la roca, hi descobriu l'antiga presó del castell.

SORTIM COM S'HI ARRIBA

El castell està situat al centre de la Bisbal d'Empordà. Per arribar-hi amb cotxe agafeu la carretera que, des de la sortida Girona Nord, si veniu per autopista, va cap a Palafrugell i Palamós. A mig camí trobareu la Bisbal d'Empordà. Un cop a la població, travesseu el pont del Daró, aneu cap a la dreta i, d'acord amb les indicacions, arribareu al nucli, on hi ha el castell.

Bisbes i senyors

Quan es va donar el castell al bisbe de Girona, la jurisdicció del lloc va estar en pugna constant entre els bisbes i els diferents senyors laics del lloc

—els vescomtes de Cabrera i més tard, la família Cruïlles— fins que el bisbat va rebre per decisió de Jaume I la plena jurisdicció civil i criminal de la vila. A partir d'aquest moment el castell-palau va ser el centre de l'administració de les seves considerables possessions.

A més de la funció de palau episcopal, el castell feia, per tant, de presó. Se sap que l'any 1442, arran d'un seguit de desavinences personals, el bisbe Guillem de Pau, hi va empresonar el seu cosí, l'abat

Camí de la costa

La Bisbal d'Empordà va néixer a la dreta del riu Daró, una situació que en l'època medieval era estratègica i que coincidia amb el camí que anava de Girona cap la costa.

de Banyoles. Algunes d'aquestes cel·les excavades a la roca tenien molt mala fama i un escrit de l'època les descriu com “un lloc estret, fosc i dolent on cap presoner no hi podia esperar una llarga vida”. Quan sortiu de l'infern per anar cap amunt, arribava a la capella dedicada a sant Miquel, que forma

La Cantonada

 Cuina original de mercat, amb una oferta de temporada que varia diàriament. Una de les seves especialitats és el milfulls d'albergínia. Els caps de setmana hi ha un menú de 18 €.

A la carta, el preu mitjà és d'uns 35 €

C/ del Bisbe, 6
Tel. 972 643 413

Hotel Mar de Tasmània

Petit i acollidor.

A cent metres del castell, que es veu des d'alguna de les habitacions. És una antiga casa senyorial reformada. L'habitació doble val 65 €.

Plaça Francesc Macià, 1
Tel. 972 640 521
www.hotelmardetasmania.com

la torre que heu vist des de fora i que ha estat declarada monument nacional. Uns passos més i les vistes des de la vostra talaia emmerletada us oferiran una nova perspectiva de l'entorn, difícil d'oblidar.

Panoràmica de la Bisbal

El conjunt urbà de la Bisbal, que va passar de vila a ciutat l'any 1906, no us podrà amagar cap secret des del vostre mirador privilegiat: des de dalt us faran companyia l'esvelt campanar de l'església i la xemeneia d'una antiga fàbrica. Tampoc se us escaparà cap detall de la immensa plana que s'estén fins a les Gavarres, amb el traçat del riu Daró que remulla els fonaments del nucli històric bisbalenc.

La fabricació de terrissa, que aprofita precisament les argiles al·luvials de la zona, ha donat també nom a la Bisbal, ja que actualment les indústries més importants que sustenten el municipi són les de la ceràmica –decorada amb colors verds, grocs i vermells, força coneguts arreu– i la de les rajoles, amb unes vint fàbriques i al voltant de 500 treballadors.

L'Arxiu Històric Comarcal és a l'interior del castell-palau que haureu visitat. L'edifici, com a bon amfitrió, us ha presentat –com qui no ho vol– la ciutat, el seu riu amb les indústries i la història. Tot això us espera a la sortida, amb els petits i grans objectes de què gaudireu a través dels nombrosos establiments de venda i restauració d'antiguitats que trobareu per la ciutat. Un autèntic plaer. ■

Per saber-ne més

Oficina de turisme de la Bisbal: Tel. 972 64 51 66
www.labisbal.cat

sortim DE CONCURS

ALTA I BAIXA JURISDICCIO

L'alta i la baixa jurisdicció sobre la vila va ser un tema disputat entre els senyors laics i els bisbes. A què es refereix però, aquest tipus de jurisdicció? Envieu-nos les respostes a castells@castellscatalunya.com indicant el vostre nom. Els encertants rebreu un 2x1 per la visita al castell de la Bisbal d'Empordà. **Solució del concurs anterior:** Segons Josep Moran sembla que el topònim 'Papiol' prové del vegetal o planta dita *papiola apuntada* o també *cascall cornut*. Seria doncs, amb probabilitat, un lloc amb abundància d'aquesta planta.

Solució del concurs del núm. 77: Els vèrtexs geodèsics són una referència cartogràfica indispensable, materialitzada sobre el terreny per mitjà de marques o construccions, en les quals s'han fet mesuraments geodèsics. Permeten obtenir dades per establir amb exactitud els punts de control de la triangulació i l'anivellació.